

До:

- д-р Зоран Трајчевски, директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Врз основа на член 76-в став 1 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17 и 125/17) се доставува

Република Македонија
Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги - СКОПЈЕ

ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕН НАДЗОР (МОНИТОРИНГ)

Извршено: 10.10.2017			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
10	4418	1	

1. Вид надзор: Надзор над изборното медиумско претставување;
2. Субјект на надзорот: Трговско радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје; 60 15:40
3. Период опфатен со надзорот: од 25 септември до 4 октомври 2017 година;
4. Датум на извршување на надзорот/утврдување на прекршувањето: 10 октомври 2017 година;
5. Предмет на надзорот:

- Член 75 ставови 1 и 2 од Изборниот законик

- (1) Радиодифузерите, односно Јавниот радиодифузен сервис, трговските радиодифузни друштва и електронските медиуми (интернет порталите) што одлучиле да ги покриваат изборите, се должни тоа да го прават на правичен, на избалансиран и на непристрасен начин во својата вкупна програма.
- (2) Радиодифузерите, без оглед на јазикот на кој го емитуваат својот програмски сервис, се должни за време на изборната кампања на учесниците во кампањата да им овозможат подеднакви услови за пристап до сите облици на изборно медиумско претставување - вести, посебни информативни програми (интервјуа, дебати, ТВ/радио соочувања, актуелно-информативни програми, актуелно-информативни програми со документаристички пристап и тематски специјализирани информативни програми), бесплатно политичко претставување и платено политичко рекламирање.)

- Член 75-а став 1 точка в и став 2 од Изборниот законик

- (1) Радиодифузерите ќе обезбедат избалансирано покривање на изборите во сите облици на изборно медиумско претставување на следниов начин:
  - в) За локалните избори:
    - за избор на градоначалник на општината, односно градоначалник на градот Скопје, во согласност со принципот на еднаквост за сите кандидати за градоначалници и во првиот и во вториот круг од изборите;
    - за избор на членови на советите на општините, односно членови на советот на градот Скопје, за радиодифузерите на државно и регионално ниво во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за членови на советите на општините, односно членови на градот Скопје, а за радиодифузерите на локално ниво во согласност со принципот на еднаквост.

- (2) При утврдувањето на избалансираноста во покривањето на изборите ќе се има предвид интензитетот на активностите во рамките на кампањите на учесниците во изборна кампања.

6. Констатации од надзорот:

Со надзорот врз програмскиот сервис на Трговското радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје, емитуван од 25 септември до 4 октомври 2017 година, на македонски јазик, е констатирано прекршување на член 75 став 1 од Изборниот законик. Медиумот не обезбеди избалансирано покривање на Локалните избори 2017 година во првите десет дена од изборната кампања. Во вестите беше фокусиран на активностите на двете големи коалиции предводени од ВМРО ДПМНЕ и од СДСМ при што, споредено со телевизиите на државно ниво кои имаат сличен начин на реализација на вестите, одвои забележливо повеќе време за Коалицијата на ВМРО ДПМНЕ.

Предмет на надзор беше вкупно емитуваната програма на радиодифузерот, а од дневно - информативните емисии анализирани се две изданија на Вестите, во 17 часот и 30 минути и во 23 часот.

Дневно-информативни емисии

Во периодот од 25 септември до 4 октомври 2017 година, примерокот за мониторинг на ТВ Алфа е проширен на две изданија на дневно-информативните емисии, оттаму анализата на изборното медиумско претставување е спроведена врз вкупно 20 изданија на вестите. Вкупната должина на анализираниите прилози изнесува 7 часа 35 минути и 53 секунди.

Табела 1: Структура на темите по субјекти

ТВ АЛФА			
Тема	Траење	Процент	
Активности на органите на власт			
Влада на РМ	00:33:42	43.19	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:02:39	3.40	%
Коалиција ВМРО ДПМНЕ и др.	00:03:00	3.84	%
Експерти/аналитичари	00:01:19	1.69	%
Други субјекти	00:06:21	8.14	%
Судство	00:07:05	9.08	%
Специјално обвинителство	00:00:25	0.53	%
Локална самоуправа (Коалиција ВМРО ДПМНЕ)	00:01:25	1.82	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:17:55	22.96	%
Јавно обвинителство	00:00:17	0.36	%
Граѓански сектор	00:00:58	1.24	%
Собрание на РМ	00:00:58	1.24	%
Без субјекти	00:01:58	2.52	%
	Вкупно за тема: 01:18:02	100	%
Активности на ДИК и други органи			
ДИК и други органи	00:09:02	100	%
	Вкупно за тема: 00:09:02	100	%
Други теми поврзани со избори			

АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

Судство	00:00:19	0.21	%
Специјално обвинителство	00:00:19	0.21	%
Други субјекти	00:39:14	25.72	%
Експерти/аналитичари	00:45:21	29.73	%
Без субјекти	00:09:39	6.33	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:19:59	13.10	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:10:50	7.10	%
ДИК и други органи	00:05:10	3.39	%
Влада на РМ	00:13:01	8.53	%
Коалиција СДСМ и др.	00:01:22	0.90	%
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:03:53	2.55	%
Сојуз на Ромите од Македонија	00:01:16	0.83	%
Граѓански сектор	00:02:09	1.41	%
	Вкупно: 02:32:32	100	%
Активности на учесници во изборна кампања и кандидати			
Коалиција ВМРО ДПМНЕ и др.	02:06:06	59.64	%
Коалиција СДСМ и др.	01:13:21	34.69	%
Беса	00:03:01	1.43	%
ГРОМ - Граѓанска опција за Македонија	00:03:59	1.88	%
Левица	00:01:12	0.57	%
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:02:50	1.34	%
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:00:57	0.45	%
	Вкупно за тема: 03:31:26	100	%
Коментари/ставови			
	00:04:51	100	%
	Вкупно за тема: 00:04:51	100	%

Вкупно: 07:35:53

Прилозите во двете изданија на дневно - информативните емисии во кои се известуваше за активностите од кампањите на учесниците во изборниот процес опфаќаат 3 часа 31 минута и 26 секунди, за малку половина од вкупните прилози во вестите (Табела 1). Во поголем дел известувањето за кампањите на политичките партии и коалиции се реализираше преку информативни жанрови. Од ова време најмногу е одвоено за Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ – 2 часа 6 минути и 6 секунди (59.64%) што е повеќе од половина од вкупното време за сите други учесници во изборната кампања за кои известува. Споредбено со Коалицијата на СДСМ која има речиси еднаков број кандидати за градоначалници и советници и кампања со сличен интензитет, а за која се одвоени 1 час 13 минути и 21 секунда, за Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ, се одвоени 52 минути и 42 секунди повеќе. Треба да се напомене дека во ова време, освен извештаите од митинзите и средбите на кандидатите за градоначалници и советници, влегуваат и партиските реакции од ВМРО ДПМНЕ за актуелните теми, меѓутоа, медиумот и во овој извештаен период ја задржа практиката во исто издание на вестите трансмисијски да пренесува и по неколку вакви активности на овој учесник во изборниот процес. Ова резултираше со забележливо повеќе време за Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ отколку кај другите телевизии на државно ниво кои имаат сличен начин на реализација на вестите.

Мора да се потенцира дека медиумот направи напор паралелно да известува за дневните активности на учесниците во изборната кампања, најчесто од двете коалиции предводени од ВМРО ДПМНЕ и од СДСМ, при што извештаите, како и директните обраќања за против – кандидатите беа со приближно

еднакво времетраење (на пример, „Трајановски: Здравјето на граѓаните главна точка во новиот мандат“, „Шилегов: Скопје заслужува да биде европски град“ – споено во еден новинарски прилог; или „Трка во Скопје – ветувања за подобра инфраструктура и повеќе зеленило“ со директни обраќања на кандидатите за градоначалник на Скопје – Коце Трајановски (Коалиција предводена од ВМРО ДПМНЕ) и Петре Шилегов (Коалиција предводена од СДСМ), кандидатите за градоначалник на Горче Петров – Владо Мисајловски (Коалиција предводена од ВМРО ДПМНЕ) и Александар Наумовски (Коалиција предводена од СДСМ) и кандидатите за градоначалник на Карпош – Стевче Јакимовски (ГРОМ) и Стефан Богоев (Коалиција предводена од СДСМ). Медиумот со помал интензитет известуваше и за активностите на ГРОМ, БЕСА, ДУИ, Левица и ДПА.

Другите теми поврзани со избори, исто така, главно обработени преку информативни жанрови, сочинуваат 2 часа 32 минути и 32 секунди. Во ова време се вбројуваат и разговорите со експерти и аналитичари (45 минути и 21 секунда) во кои тие ги анализираат серијата инциденти со изборните штабови и нападот врз независниот кандидат за градоначалник во Кичево, изборната реторика и изборните кампањи и програми на партиите и коалициите што учествуваат на локалните избори. Како аналитичари/експерти на овие теми, медиумот ги консултира: Александар Даштевски (професор), Ристо Никовски (поранешен дипломат), Александар Новаковски (поранешен претседател на ДИК), Александар Пандов (поранешен пратеник и политички аналитичар), Милан Стефановски (аналитичар), Јасна Бачовска-Недиќ (професор), Игор Јанев (професор), Александар Станковски (колумнист), Новица Велјановски (историчар), Милан Журовски (професор) и др.

Во категоријата „активности на органите на власт“, временски најзастапена е Владата на Република Македонија со 33 минути и 42 секунди. Овде се вклучени прилозите за надворешно - политичките активности во мониторираниот период - преговорите со Грција и најавите за дипломатската средба на министрите за надворешни работи на Македонија, Грција и Бугарија во Солун и најавената ревизија на учебниците по историја. Од активностите на претставниците на власта на домашна сцена со извештаи се проследени посетата на министерот за земјоделие, шумарство и водостопанство, Љупчо Николовски на Кочани и на Ресен, за посетата на министерот за внатрешни работи, Оливер Спасовски на полициската станица Гази Баба, активностите на вицепремиерот Кочо Анѓушев во економската сфера, изјава на министерот за здравство Арбен Таравари за новите случаи на смрт на новороденчиња на Клиниката за гинекологија и др. Во оваа категорија се нотираат и извештаите и соопштенијата од МВР за инцидентите во изборните штабови.

Во овој извештаен период медиумот аналитички се осврна на серијата предизборни инциденти, оттаму и времето од 4 минути и 51 секунда за коментари и осврти. Во прилогот под наслов: „Серија инциденти – Дали се подготвува крваво изборно сценарио“ пренесен е ставот на аналитичарот Милан Стефановски и на универзитетската професорка Јасна Бачовска-Недиќ. Анализа на темата за дипломатските односи на Македонија со Грција и со Бугарија и ревизијата на учебниците, направи поранешниот дипломат, Ристо Никовски во прилогот „Историјата на лицитација – и Бугарија и Грција ревидираат учебници со „амин“ од Владата“.

Табела 2: Структура на директни обраќања

ТВ АТФА			
Субјект	Траење	Процент	
Коалиција ВМРО ДПМНЕ и др.	01:15:14	41.22	%
Коалиција СДСМ и др.	00:43:53	24.05	%
Други субјекти	00:13:23	7.33	%
Влада на РМ	00:09:12	5.04	%
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:00:31	0.28	%
Експерти/аналитичари	00:23:00	12.60	%

ГРОМ - Граѓанска опција за Македонија	00:03:11	1.74	%
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:00:41	0.37	%
Локална самоуправа (Коалиција ВМРО ДПМНЕ)	00:00:33	0.30	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:02:54	1.59	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:02:59	1.63	%
ДИК и други органи	00:03:15	1.78	%
Граѓански сектор	00:01:25	0.78	%
Собрание на РМ	00:00:24	0.22	%
Беса	00:00:38	0.35	%
Левица	00:00:42	0.38	%
Сојуз на Ромите од Македонија	00:00:35	0.32	%
Вкупно:	03:02:30	100	%

Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ доби и најмногу време за директни обраќања во двете изданија на вестите - 1 час 15 минути и 14 секунди или 41.22% од вкупното време за директни обраќања.

Посебни информативни емисии

Дебати

Во овој десетдневен период медиумот емитуваше две дебатни емисии – две изданија на дебатната емисија „60 минути со Горан Момироски“ и едно издание на дебатната емисија „Сид“.

Во емисијата „60 минути со Горан Момироски“ што беше емитувана на 27 септември 2017 година, на тема – Улогата на помалите заедници во Македонија како фактор на стабилност, гости во емисијата беа Самка Ибраимовски, министер без ресор во Владата на РМ, Аднан Кахил, министер за странски инвестиции во Владата на РМ и Иван Стоилковик, претседател на ДПС.

Другото издание на емисијата „60 минути со Горан Момироски“ беше емитовано на 4 октомври. Гости во емисијата беа историчарот Михајло Михајловски и Петар Тодоров од Институтот за национална историја. Дебатата беше на тема: „Односите со Бугарија и Грција низ призмата на комисиите“.

На 28 септември беше емитовано новото издание на дебатната емисија „Сид“. Гости во емисијата беа Александар Даштевски и Љупчо Палевски. Тема на емисијата беше кампањата за локалните избори и на што се должи зголеменото насилство. Емисијата беше репризно емитована на 30 септември.

Други информативни програми

Од другите информативни емисии, во овој десетдневен период на ТВ Алфа беа емитовани две изданија од емисијата „Несомнено“, едно издание на политичкиот магазин „Седмица“ и едно издание на емисијата „Без ракавици“.

Во првото издание на емисијата „Несомнено“ што се емитуваше на 26 септември, авторката на емисијата Катерина Гетева опфати две теми – „Фалсификувани пари и методи на заштита на банките“ и „Што носи новиот Закон за амнестија?“. Како соговорници на овие теми во емисијата беа вклучени Саша Јовановски (началник на единицата за финансиски криминал), Нина Фити Неделковска (директорка во Комерцијална банка), Сања Каневче (директорка во НБРМ) и Миле Бошњаковски (портпарол во Владата на РМ).

Второто издание на „Несомнено“ емитувано на 3 октомври, ја опфати темата „Инциденти во изборната кампања“. Соговорници во емисијата беа универзитетскиот професор Стефан Буџаковски и поранешниот портпарол на МВР, Иво Котевски.

Во политичкиот магазин „Седмица“ емитуван на 29 септември, авторот Коле Чашуле, одново се осврна на средбата на премиерот Зоран Заев со Доналд Трамп, локалните избори и досегашниот тек на кампањата, работата на Владата и „собраниските математики“ со претпоставка за нови парламентарни избори.

На 2 октомври беше емитувано првото издание на емисијата „Без ракавици“ на која автор и водител е Дарко Јаневски. Гостин во емисијата беше Виолета Ачковска, а тема на емисијата беше договорот со Бугарија и договорот со Грција кој е во најава со фокус на формирањето комисија на историчари за ревизија на учебниците.

Во забавно - информативната емисија „Алфа Скоп“ што се емитува секој работен ден и во овој десетдневен период, медиумот емитуваше по неколку информативни блокови со селектирани прилози од изданијата на Вестите од претходниот ден или со прилози со актуелни настани кои потоа се дел од Вестите во тековниот ден. Во овој прв период од изборната кампања најголем дел од селектираните прилози беа од претставувањето на учесниците во локалните избори од двете коалиции со најголем број кандидати за градоначалници и советници – Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ и Коалицијата предводена од СДСМ.

Од 27 септември, во рамки на емисијата „Алфа Скоп“ стартуваше нов информативен блок за претставување на кандидатите за градоначалници во неколку општини, од како што е најавено, од партиите ВМРО ДПМНЕ и СДСМ, односно од нивните коалиции. Овој дел од емисијата е најавен како серија дебати со кандидатите за градоначалници, но се реализирани како интервјуа со неколку кандидати за градоначалници од Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ, бидејќи како што информираа водителите, иако биле поканети, кандидатите од СДСМ не се појавиле на дебатите. Во овој блок од емисијата, на 27 септември беше емитувано интервју со Митко Тилески, кандидат за градоначалник на Охрид од Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ; на 28 септември со Митко Јанчев, кандидат за градоначалник на Кавадарци од Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ; на 29 септември – интервју со Тони Трајковски, кандидат за градоначалник на Гази Баба од Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ; на 2 октомври - интервју со Борче Митевски, кандидат за градоначалник на Петровец од Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ; на 4 октомври – интервју со Илчо Захариев, актуелниот градоначалник на Штип и кандидат за нов мандат од Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ. На теми поврзани со локалните избори, во рамките на „Алфа Скоп“ во овој десетдневен период беа емитувани и интервјуа со Татјана Каракамишева, Владимир Божиновски, Александар Даштевски и со Оливер Андонов. Сите изданија на забавно-информативната емисија „Алфа Скоп“ репризно се емитуваат наредниот ден.

7. Опис на прекршувањето:

Спротивно на одредбите од член 75 став 1 од Изборниот законик, програмскиот сервис на Трговското радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје, во периодот од 25 септември до 4 октомври 2017 година (во првите 10 дена од изборната кампања), не обезбеди избалансирано покривање на изборите во својата вкупна програма. Во двете изданија на дневно-информативните емисии беше фокусиран на активностите на двете големи коалиции предводени од ВМРО ДПМНЕ и од СДСМ при што, споредено со телевизите на државно ниво кои имаат сличен начин на реализација на вестите, одвои забележливо повеќе време за Коалицијата на ВМРО ДПМНЕ.

8. Предлог-мерка:

Директорот на Агенцијата, согласно член 76-в став 3 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17 и 125/17) против програмскиот сервис на Трговското радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје, да покрене прекршочна постапка пред надлежниот суд во рок од 48 часа по утврдувањето на прекршувањето на одредбите од Изборниот законик.

Сектор за програмски работи

